

A levéltári kutatók adatainak továbbíthatósága a kutatással érintett személyekhez a tájékoztatáshoz való jog biztosítása során

Ügyiratszám: NAIH-6080-2/2012/V

Dr. Gyarmati György részére
főigazgató

Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára

Budapest

Pf. 367
1369

Tisztelt Főigazgató Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) írt levelében állásfoglalást kért arról, hogy a személyes adatok védelméhez való jog magában foglalja-e az érintett adatalany azon jogát, hogy a róla a levéltári anyagban kutatást végző és a kutatás eredményét nyilvánosságra hozó adatkezelő (kutató) lakcíméről tájékoztatást kaphasson. Az érintettnek a lakcímadatra azért van szüksége, hogy tájékoztassa a kutatót „*a személyes adatainak minőségéről kialakított véleményéről*”.

Az ügyben az alábbi állásfoglalást adom. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 14. §-a alapján az érintett kérelmezheti az adatkezelőnél:

- a) *tájékoztatását személyes adatai kezeléséről,*
- b) *személyes adatainak helyesbítését, valamint*
- c) *személyes adatainak – a kötelező adatkezelés kivételével – törlését vagy zárolását.*

Az Infotv. 15. § (1)-(3) bekezdése alapján az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt, illetve az általa megbízott adatfeldolgozó által feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevéről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, továbbá – az érintett személyes adatainak továbbítása esetén – az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről.

(2) Az adatkezelő az adattovábbítás jogszerűségének ellenőrzése, valamint az érintett tájékoztatása céljából adattovábbítási nyilvántartást vezet, amely tartalmazza az általa kezelt személyes adatok továbbításának időpontját, az adattovábbítás jogalapját és *címzettjét*, a továbbított személyes adatok körének meghatározását, valamint az adatkezelést előíró jogszabályban meghatározott egyéb adatokat.

(3) A (2) bekezdés szerinti adatok adattovábbítási nyilvántartásban való megőrzésére irányuló – és ennek alapján a tájékoztatási – kötelezettség időtartamát az adatkezelést előíró jogszabály korlátozhatja. E korlátozás körében személyes adatok esetében öt évnél, különleges adatok esetében pedig húsz évnél rövidebb időtartam nem állapítható meg.

Az Infotv. 3. § 11. pontja határozza meg az adattovábbítás fogalmát, amely szerint az az adat meghatározott harmadik személy számára történő hozzáférhetővé tételét jelenti.

E fogalom meghatározás alapján mindazon kutatók akik az érintett természetes személy személyes adataihoz a kutatás során hozzáférhettek adatkezelőnek minősülnek, így róluk az adatkezelő adattovábbítási nyilvántartást vezet. Itt azonban meg kell jegyezni, hogy a levéltári kutatás, történettudományi kutatás jellege és módszerei jelenleg szinte kizárta teszik azt, hogy minden egyes olyan személyes adatot (adatifajtát) rögzítsen a levéltár, amelyhez a kutató ténylegesen megismert és felhasznált a munkája során, nyilvánvaló, hogy kizárólag csupán azt lehetséges rögzíteni, hogy egy adott kutató mely iratokhoz, irat együttesekhez férhetett hozzá, és az abban szereplő az érintettre vonatkozó személyes adatokat ismerhette meg.

Az Infotv. 12. § (3) bekezdése szerint a tudományos *kutatást végző szerv vagy személy* személyes adatot csak akkor hozhat nyilvánosságra, ha

a) az érintett ahhoz hozzájárult, vagy

b) az a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges.

A kérdése megválaszolásakor figyelembe kell venni, hogy a levéltári kutatás, illetve az azt követő tudományos elemző munka során ki válik az adatok kezelőjévé, kié az adatkezelés joga és kit terhel ennek felelőssége.

Amennyiben a kutatást végző személy valamely szervezet nevében, megbízásából jár el, úgy a személyes adatok kezelőjének e szervezetet kell tekinteni, és így az érintett adatalany e szervezettel szemben gyakorolhatja az Infotv.-ben nevesített jogait (tiltakozás joga, helyesbítéshez, törléshez való jog, bírósághoz, a Hatósághoz fordulás joga). Ebben az esetben az adatokat megismerő kutató neve továbbítható csupán. Mindezek mellett annak nincs akadálya, hogy a levéltár közreműködésével az adatalany által megfogalmazott véleményt a kutatónak továbbítsa a levéltár, ám erre egyébként erre nem köteles.

Ha azonban a kutatást végző személy magánszemély és maga válik adatkezelővé, akkor az általa bejelentett adatkezelési helyre (amely lehet a magánlakása, vagy más létező kutatási cím/hely) vonatkozó adatot a tájékoztatáshoz való jog körében ki lehet és kell adni. Ez azonban kizárólag a magánszemély adatkezelő nevére (az adatkezelő személye), címére, illetve – ha az a lakcímétől eltér – az adatkezelés tényleges helyére (az adatkezelés helye) vonatkozó adatot foglalja magában.

A magánszemélyként kutatást végzőket ennél fogva a kutatás megkezdése előtt érdemes tájékoztatni, arról, hogy a név és lakcím/kutatási cím adataikat továbbítják/továbbíthatják a kutatási anyagban szereplő érintettek számára amennyiben ők élni kívánnak az Infotv.-ben biztosított jogokkal.

A kutatást végző szervezeteknek, személyeknek a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény 24. § (4) bekezdése alapján köteleességük nyilatkozni arról is, hogy az adatkezeléssel is járó kutatómunkát ténylegesen hol végzik (az adatkezelés helye). Ha a kutató nem kívánja, hogy az érintett a lakcímét ilyen úton megismerje a kutatást ténylegesen olyan helyen kell folytatnia, amely nem a magánlakása.

A személyes adatok védelmét, valamint a közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatok megismerését érintő ügyben a jövőben is forduljon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz bizalommal.

Budapest, 2012. november 8.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök